

Передмова до фонду

*Яблунівське районне товариство селянської взаємодопомоги, с. Яблунівка
Яблунівського району Прилуцького округу*

Ф. Р-5748, 48 об. зб., 1923–1929 рр.

1. Історія установи-фондоутворювача

Створений, як повітовий комітет, на підставі Декрету РНК РРФСР від 14 травня 1921 р. «Про поліпшення соціального забезпечення робітників і селян, родин червоноармійців».¹

У березні 1923 року, після заміни старої системи адміністративно-територіального поділу (волость – повіт – губернія) на нову (район – округ – губернія)², замість повітових були створені районні селянські комітети громадянської взаємодопомоги.

XIII з'їзд РКП(б) (травень 1924 р.) прийняв рішення про реорганізацію селянських комітетів громадської взаємодопомоги у селянські товариства взаємодопомоги, відповідно районні комітети селянської громадської взаємодопомоги – у районні селянські товариства взаємодопомоги.³

25 вересня 1924 р. був прийнятий декрет ВЦВК і РНК РРФСР, яким затверджено Положення про селянські товариства взаємодопомоги.

Мета діяльності товариств взаємодопомоги полягала в організації і проведенні суспільного (соціального) забезпечення у селі (районі, волості) населення, наданні всіх видів допомоги сім'ям військовослужбовців, інвалідам, незаможним селянам, громадянам, постраждалим від стихійних та соціальних лих, вдовам, сиротам, хворим і взагалі найбільш бідним громадянам села. Захисті господарських та правових інтересів селян і сиріт, веденні боротьби з безпритульністю, жебрацтвом, проституцією і пияцтвом.

Вищим керівним органом селянського товариства взаємодопомоги стали загальні збори. Загальні збори проводилися планово, скликалися комітетом не рідше одного разу на три місяці, і позачергово, що скликалися особливими постановами комітету або на вимогу ревізійної комісії.

Районні селянські товариства взаємодопомоги діяли через збори уповноважених. Уповноважені обиралися селянськими товариствами взаємодопомоги, що були створені на території району.

Збори уповноважених у районах скликалися на вимогу районного виконавчого комітету і вищого селянського комітету громадської взаємодопомоги. Рішення зборів були обов'язковими для всіх членів товариства.

У 1932 році, у період суцільної колективізації, товариства взаємодопомоги всіх рівнів трансформувалися у каси взаємодопомоги колгоспників.

2. Історія фонду

Дата першого надходження документів на державне зберігання до архіву

не відома. Документи фонду описані у 1954 році. У 2016 році проведено об'єднання та перероблення описів №№ 1, 2 з повним переглядом справ.

Основні документи фонду: Циркуляри та розпорядження Полтавського губземвідділу, Прилуцького повітвиконкому, окрвдділу соцзабезпечення. Протокол засідань райкому, президії сільських товариств взаємодопомоги, виборів членів сільських комітетів. Квартальні звіти районного та сільських комітетів товариств взаємодопомоги. Документи про створення сільських та волосних товариств взаємодопомоги, встановлення опіки над майном сиріт. Листування з окрвдділом соцзабезпечення та сільськими комітетами щодо складання звітної документації, надання громадянам насінневої позики, забезпечення їх сільськогосподарським реманентом.

3. Характеристика опису

Документи фонду описані та обліковані в опису № 1. Недіючі описи №№ 1, 2 підключені до фонду (справа № 48). До опису складено необхідний довідковий апарат: титульний аркуш, передмова, перевідна таблиця шифрів. Опис складено згідно структурно-хронологічного принципу. Станом на 07.06.2016 року в опису обліковано 48 справ за 1923–1929 роки.

Начальник відділу
07.06.2016

О.В. Носенко